

mr. sc. Semir Šarić

**MEĐUNARODNA POLICIJSKA I PRAVOSUDNA SURADNJA U KAZNENIM
ISTRAGAMA TRANSNACIONALNOG ORGANIZIRANOG KRIMINALITETA
SAŽETAK**

Kriminalitet uopće, a posebno onaj transnacionalni organizirani kriminalitet, više nije problem samo jedne države već je danas, u doba globalne komunikacije ljudi i dobara, teško rješiv problem čitave međunarodne zajednice. Njegovu težinu u otkrivanju predstavljaju sve veća mobilnost počinitelja kaznenih djela, korištenje napredne tehnologije, posebno na polju telekomunikacija i međunarodnih bankarskih usluga u vršenju kaznenih djela. Za borbu protiv novih “međunarodnih” počinitelja i kriminalnih grupa, države su morale prilagoditi svoje kaznene postupke i prihvatiti potrebu za snažnijom međunarodnom suradnjom.

Jedan od oblika međunarodne suradnje država je i međunarodna pravna suradnja u borbi protiv kriminala koja se odvija uzajamnim pružanjem međunarodne pravne pomoći u kaznenim stvarima. Temeljni dokument iz ove oblasti je Europska konvencija o pravnoj pomoći u kaznenim stvarima te Dodatni protokoli uz Konvenciju. Navedeni dokumenti predstavljaju najvažnije međunarodne pravne akte u smislu pružanja međunarodne kazneno-pravne pomoći pravosudnih tijela u BiH, te iz tog razloga su detaljno elaborirani u ovome radu. U ovom djelu je posebno obrađena „mala“ međunarodna pravna pomoć. U skladu sa navedenim, međunarodna kazneno-pravna pomoć u BiH je regulirana posebnim Zakonom donesenim 2009. godine te je izvršena analiza u kojoj mjeri su međunarodne odredbe ugrađene u kazneno-procesno zakonodavstvo BiH.

Ministarstvo pravde BiH je centralno tijelo preko koga se vrši prijem i upućivanje zamolnica, tako da su predočeni podaci i prikazan broječani iznos i struktura kaznenih djela za koja se izvršavaju ili upućuju zamolnice, sa posebnim osvrtom na organizirani kriminalitet. Uzimajući u obzir važnost prikupljanja podataka u predistražnoj fazi postupka, prikazani su oblici regionalne kao i međunarodne policijske suradnje i veoma važan regionalni sporazum kao što je Konvencija o policijskoj suradnji u Jugoistočnoj Europi. Također su predstavljena međunarodna policijska tijela kao što je Interpol, Europol, CECI Centar u Bukureštu kao i Eurojust kao tijelo pravosudne suradnje Europske unije, putem kojih se odvija policijska i pravosudna suradnja..

Za uspješnu međunarodnu suradnju pravosudnih i istražnih tijela potrebna je kompatibilnost procesnih i materijalnih zakona kako bi se dokazi prikupljeni u jednoj državi mogli koristiti u kaznenom postupku u drugoj državi. Veoma je važno da su posebne istražne

radnje, kao i sam postupak, usklađeni sa zakonskim odredbama u drugim državama, u skladu s međunarodnim standardima i najboljim praksama u toj oblasti, kako bi se osigurala zakonitost dokaza koji se posredstvom međunarodne pravne pomoći prikupe i razmjene.

Iz navedenog razloga su predočeni sustavi istrage SAD-a, i jednog dijela Europskih država sa kojima BiH ima najviše potrebe za suradnjom u vođenju zajedničkih istraga, predočena je hijerarhija tijela pravosuđa u svakoj od njih, te pregled kazneno-postupovnih pravila i zakonskih instituta koji se koriste prilikom međunarodne suradnje. Izvršena je usporedba i usklađenost pozitivnog zakonodavstva BiH sa dostignutim međunarodnim standardima, kao i najboljim praksama, tako da se ostvario potpuni uvid u kazneno-pravni i insitucionalni sustav najznačajnijih država, kao preduvjeta za provođenje istrage i prikupljanja dokaza o transnacionalnim organiziranim kriminalnim grupama, koji će imati dokaznu snagu, odnosno biti prihvaćen u u sudskom postupku kao zakoniti.

U radu je izložen način pružanja međunarodne pomoći u vršenju pojedine postupovne radnje države moliteljice, razmjena dokaza nakon provođenja tzv. paralelnih istraga. U konačnici, obrađena je međunarodna suradnja kroz provođenje zajedničke istrage korištenjem suvremenog operativnog alata, odnosno pravnog instituta nazvanog zajednički istražni timovi. Kroz studije slučaja tri kaznena predmeta na praktičan način su predstavljeni vidovi međunarodne policijske a potom pravosudne suradnje u provođenju kaznene istrage transnacionalnog organiziranog kriminaliteta prikazom paralelnih istraga, te u konačnici zajedničke međunarodne istrage upotrebom ZIT-a iz razloga što paralelna istraga nije polučila rezultat.

Na temelju svega navedenog, u konačnici je zaključeno da je postupak međunarodne kazneno-pravne pomoći u BiH, cjelovito i dobro uređen i da je u potpunosti usklađen sa međunarodnim dokumentima i standardima, te dobrom praksom naprednih europskih država, tako da su u smislu zakonskih pretpostavki ispunjeni uvjeti za uspješnu međunarodnu suradnju u pružanju pravne pomoći u kaznenim istragama i borbi protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta. Za slabe rezultate policijskih i pravosudnih tijela BiH u borbi protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta, problem je uočen u samom provođenju zakonskih odredbi, kao problem personalne prirode, odnosno odabir nestručnih kadrova u policiji, nestručnu obuku na policijskoj akademiji, pogreške kod unapređenja policijskih službenika te normiranja rezultata rada u pravosuđu, tako da su u smislu otklanjanja ovog stanja dati prijedlozi *de lege ferenda*.

KLJUČNE RIJEČI: Transnacionalni organizirani kriminalitet, međunarodna pravna pomoć, zamolnica, kaznena istraga, istražne radnje.

**INTERNATIONAL POLICE AND JUDICIAL COOPERATION IN
CRIMINAL INVESTIGATIONS OF TRANSNATIONAL ORGANIZED
CRIME
SUMMARY**

Criminality in general, and transnational organized crime in particular, is not a problem of one individual country, and today, in a time of global communication of people and goods, is a problem difficult to solve of the entire international community. Increasing mobility of perpetrators, use of advanced technologies particularly in a field of telecommunications and international bank services represent important obstacles in its detection. In order to ensure the efficient fight against these “international” perpetrators and criminal groups, states had to adjust their criminal procedures and accept the need for stronger international cooperation.

One of the forms of international cooperation between states is international legal cooperation in fight against crime, which is done through international legal assistance in criminal matters. Core document in this field is the European Convention on Legal assistance in criminal matters and the Additional protocols. Mentioned documents represent the most important international legal acts in terms of providing international legal assistance in criminal matters to judicial institutions and for this reason are elaborated in details in this paper. This paper specifically addresses “small” international legal assistance” In line with the above mentioned, international legal assistance in BH is regulated by a special law adopted in 2009. and the analysis was conducted in order to establish to which extent international provisions are incorporated into BH criminal legislation.

BH Ministry of Justice is a central body through which requests are received and sent, so that information is presented and the amount and structure of the offences for which request are sent abroad or implemented in BH, with particular reference to organized crime. Taking into account the importance of data collection at the pre-investigative stage, forms of regional as well as international police cooperation, and a very important regional agreement such as Convention on police cooperation in South East Europe are presented. International police bodies such as Interpol, Europol, SECI Center in Bucharest as well as Eurojust as a body of judicial cooperation in European Union through which police and judicial cooperation is being implemented, are also represented.

Successful international cooperation between judicial and investigative bodies requires compatibility between process and material legislation: evidence collected in one country

could be used in criminal procedure in another country. It is important special investigative measures, as a procedure itself, comply with legal provisions in other countries, in accordance with international standards and best practice in this field, to ensure legality of evidence collected and exchanged through international legal assistance.

For this reason, US investigation system and, and some European countries with which BH has the greatest need to cooperate in conducting joint investigationa, a hierarchy of judicial bodies in each of them, have been presented, as well as an overview of penal rules and legal institutes used in international cooperation. Current legislation of BH was compared with achieved international standards, as well as best practices, as to achieve an complete inside into criminal and institutional system of most important countries, as a precondition for conducting a successful investigation and collection of evidence on transnational organized criminal groups, which would have probative value, that would be accepted as legal in a criminal proceedings.

This paper presents the method of providing international legal assistance in implementing individual procedural actions of the requesting state, exchange of evidence following the implementation of so called parallel investigation. Ultimately, international cooperation was processed through implementation of joint investigations using the modern operational tool, legal institute called Joint investigation teams.

Through the case study of three criminal cases, aspects of police and judicial cooperation in implementation of criminal investigation of transnational organized crime were presented in a practical way by presenting parallel investigations, and finally joint international investigations through the use of Joint investigation teams when parallel investigations did not achieve expected results.

According to the mentioned above, it is concluded the international legal assistance procedures in BH are fully and well-regulated and entirely in line with international documents and standards, and good practice of advanced European countries, so in terms of legal requirements, condition for successful international cooperation in providing legal assistance in criminal investigations and combatting transnational organized crime are fulfilled. In relations to poor results of BH police and judicial authorities fighting transnational organized crime, problems were observed in the implementation of legal provisions itself, as a problem of personal, individual nature, that is a selection of nonprofessional staff in police, poor quality of training provided in police academies, and wrong application of quotas in the assessment of work of judiciary staff, so *de lege ferenda* proposal shave been formulated in order remedy to this situation.

KEY WORDS: Transnational organized crime, International legal assistance, letter rogatory/request, criminal investigation, investigative actions.